

זאת תהיה תורת המצַרַע בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְהוּבָא אֶל הַפֶּה (יד, ב)

"תורת המצורע" - "תורתו של מוציא שם רע" (ערכין טו:). לא רמזה לנו התורה באיזו צורה נענש חוטא בכל חטא פרט ללשון הרע. ייחודו של חטא זה הוא הפגיעה בכוח הדיבור, שהוא מתנתו המיוחדת של הקב"ה לאדם, ולכן מפורש עונשו בתורה. על ידי כוח הדיבור בא לידי ביטוי צלם האלוקים שבאדם. כתרגום אונקלוס לפסוק: "ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה" (בראשית ב, ז) - "לרוח ממללא".

"ה' בחכמה יסד ארץ" (משלי ג, ט) ומה הכוונה בחכמה? דרשו חז"ל: בעשרה מאמרות נברא העולם (אבות ה, א), בדיבור יצר ה' את העולם ודאג לכך שכל דבר בו יהא טוב, ובכללותו - טוב מאד. חכמה זו גם נטע באדם: "ואשים דברי בפך ובצל ידי כסיתיך לנטע שמים וליסד ארץ" (ישעיהו נא, טז) - ניתן לאדם כוח דיבור כדי לשכלל את עולמו של הקב"ה וליצור תנאי חיים של אהבה, אחווה, שלום ורעות. הדיבור יוצר מגע בין איש לרעהו, והוא היסוד ל"ואהבת לרעך כמוך" (יט, יח). לכן עלינו לדאוג שדיבורנו יהיה נאה ויהא בו כדי להשפיע, להדריך ולכוון את אורחות החיים - "ליסד ארץ" - ולא ח"ו להחריבה. והנה אדם המשתמש במתנה זו של הקב"ה כדי להרע לבריות על ידי הוצאת שם רע או לשון הרע, דיבורו הורס את חיי החברה ועלול להחריב את העולם, על כן נגזר עליו "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (יג, מו), ואין מקומו בחברה. לפיכך "ביום טהרתו והובא אל הכהן" (יד, ב) - ללמוד ממנו את תורת הדיבור: מה מותר ומה אסור, מה בונה ומה הורס, "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו" (מלאכי ב, ז).

אנו חוזרים כמה פעמים בתפילה על הביטוי: "ודברת בם" (דברים ו, ז), ודרשו חז"ל: "בם" יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים" (יומא יט:), יש חשיבות לדיבורו של האדם, ולכן אסור לו לדבר דברים בטלים. ובמסכת אבות (א, יז) אומר רבן שמעון בן גמליאל: "כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה". נשים לב שלא נאמר 'לא מצאתי לנפש טוב משתיקה', אף שלכאורה השתיקה היא תכונה נפשית, אלא "לגוף טוב משתיקה", כי מי ששותק מונע מייסורי הצרעת לבוא אליו. כאנשי חינוך הדיבור הוא כלי מרכזי בעבודתנו החינוכית, נזכה בע"ה להשתמש בכוח הדיבור לבניה, להשפעה, לחיזוק "ואהבת לרעך כמוך"... ולקראת חג הפסח לקיום מצוות "והגדת".

השבת הקרובה, שבת הגדול, כותב בעל הנהגות שלום הרבי מסלונים כי: שתי שבתות מיוחדות יש בשנה, שבת הגדול שהיא כנגד מידת אהבה ושבת שובה שעניינה יראה.

כל ההארות הנשפעים במשך השבוע נמשכים בשבת שלפניו, ולכן בשבת שובה שהיא שבת לפני יוהכ"פ נמשכים בה הארות יוהכ"פ שהוא ממידת היראה, ובשבת הגדול

שהוא לפני חג הפסח נמשכים בו הארות הפסח שמדתו אהבה בבחינת ודילוגו עלי אהבה. וזהו אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות, מידת אהבה בחינת שבת הגדול ומידת היראה בחינת שבת שובה מיד נגאלין. ועפ"ז מבאר למה נקראת השבת בשם שבת הגדול, כי מידת אהבה מדרגתה יותר גדולה ממידת היראה, וכיון שמידת השבת קודש הזו אהבה על כן נקראת שבת הגדול. ועוד שמידת אהבה שורשה ממידת החסד הנקראת גדול, כמ"ד (דהי"א כט) לך ה' הגדולה והגבורה וכו', ולכן שמה שבת הגדול, שדרכה נמשכים הארות חג הפסח שמדתו היא הגדולה אהבה וחסד. בע"ה נזכה כולנו לשפע של אהבה, חסד... חרות ומתוכם נזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו
פסח כשר ושמח לכם ולכל בני ביתכם
בברכה רבה

שושנה נגר